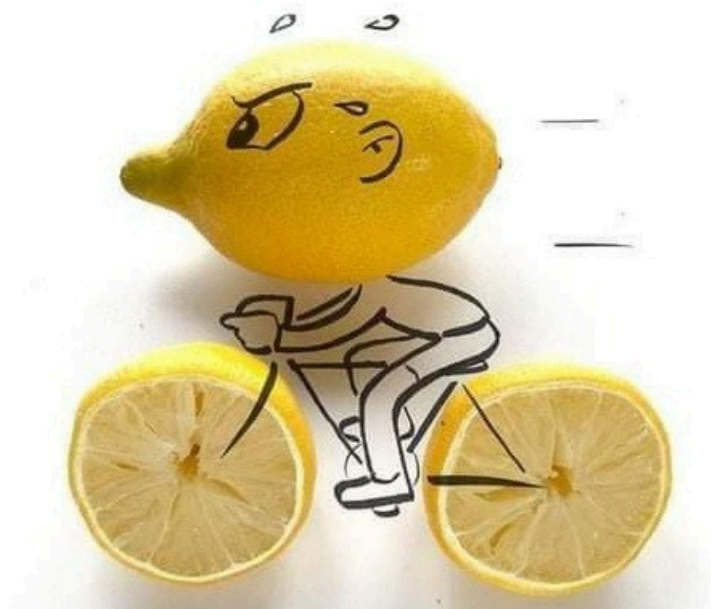

Aktyvių mokymo(si) metodų panaudojimas lavinant specialiųjų ugdymė(si) poreikių mokinius

Justina Valterė
Logopedė metodininkė ir specialioji pedagogė

- **„Leisk vaikams mokytis ne vien tik to, ko pats esi išmokęs, nes jie gimę kitais laikais“. (Senovės žydų patarlė)**

Žaidimai smulkiosios motorikos lavinimui

Įrodyta, kad lavinant smulkiosios motorikos įgūdžius, stimuliuojami kalbos centrai, o tai teigiamai veikia vaiko kalbos raidą.

- **Skalbinių spaustukai pincetinio griebimo lavinimui**

- Ši buitinė smulkmena puikiai tinka „pincetinio“ griebimo lavinimui: spausdamas smiliumi ir nykščiu spaustuko puseles vaikas treniruoja pirštukų raumenis, o bandydamas juos kur nors prisegti – pavyzdžiui, aplink dubenėlio kraštą – lavina akių-pirštų koordinaciją.

Vandens perpylimas

- Šis per minutėlę paruošiamas, tačiau smagus žaidimas yra naudojamas Montessori ugdymo įstaigose.
- Pastatykite tris skirtingus indelius, į kairėje stovintį įpilkite vandens (jį galima nudažyti maistiniais dažais, kad būtų linksmiau), duokite vaikui didesnį šaukštelį (pavyzdžiui, puikiai tiktų matavimo šaukštas kavai).
- Vaiko užduotis šaukšteliu semti vandenį ir pilti jį į vidurinį indelį. Jei vandenį nudažėte maistiniais dažais, vaiką įtrauks ir „burtų“ efektas – bus smagu stebėti, kaip keičiasi vandens spalva. Vėliau reikės vandenį semti iš vidurinio indelio ir pilti į paskutinį, dešinėje esantį indelį.

Pupų dėliojimas ir perbėrimas

- Pupas suberkite į didesnį indą, šalia pastatykite mažesnį indelį, vaikui duokite samtelį ar didesnį šaukštą. Vaiko užduotis yra paimti pupas, jas sudėti į samtelį ir perberti į mažesnį indelį. Norėdami pasunkinti užduotį į didelį indą suberkite skirtingo dydžio ir spalvų pupas (ar pupas ir žirnius) bei paprašykite vaiko jas išrūšiuoti į skirtingus indelius.

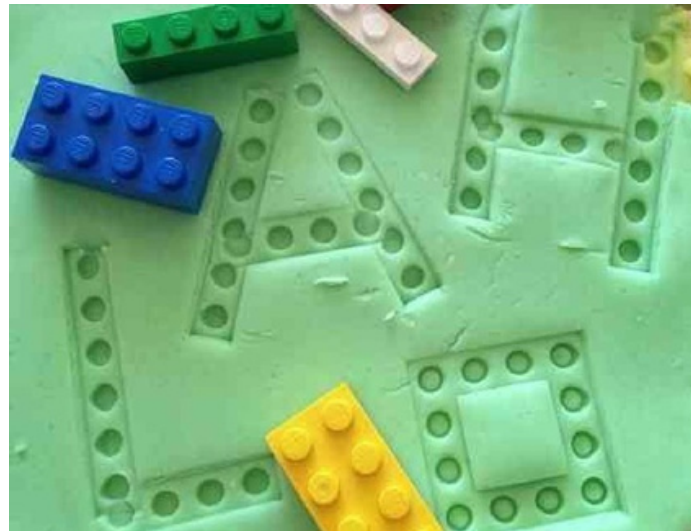
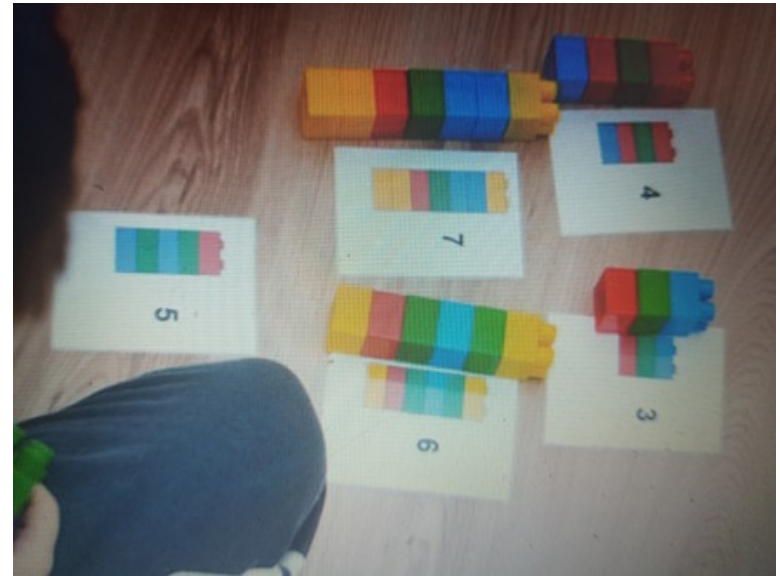
• **Lavinimo lenta smulkiosios motorikos lavinimui**

- Prie lentos tvirtai priklijuokite ar prigręžkite daug įvairių, vaiko pirštukus dominančių smulkmenų: šviesos jungiklius, durų kabliukus, skląstis, baldų ratukus, užtrauktukus, virveles su karoliukais, šiugždančios medžiagos skiautes, susuktą seno telefono laidą ir kt.

Žaidimas su „Lego“ kubeliais

Ant popieriaus lapelių nupieškite bokštelių iš skirtingų spalvų „Lego“ kubelių, užrašykite skaičių, kiek kubelių reikės panaudoti. Vaiko užduotis – garsiai skaičiuoti, įvardinti spalvas ir sudėti bokštelį pagal piešinį. Šis žaidimas lavina smulkiąją motoriką, pastabumą, padeda išmokyti skaičiuoti, pažinti spalvas.

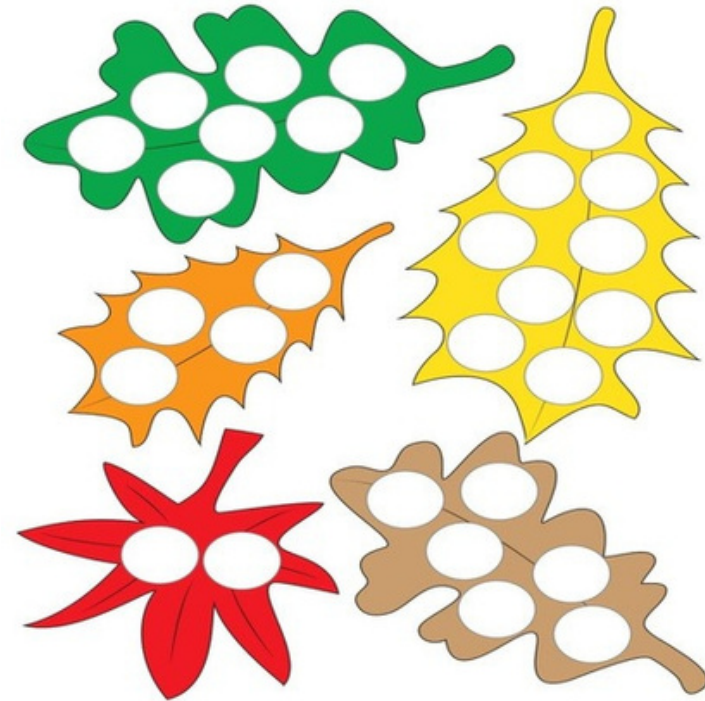
SPALVOTŲ SALDAINIŲ ŽAIDIMAS

- Praktinė užduotis: Trauk spalvotą saldainį ir pagal spalvas dalinkis mintimis apie vasaros atostogas.
- Raudonos spalvos saldainis-vienas įsimintinas dalykas, nutikęs vasaros atostogų metu.
- Oranžinės spalvos saldainis-viena veikla, kuria užsiėmiau vasaros atostogų metu.
- Žalios spalvos saldainis-viena aplankyta vieta vasaros atostogų metu.
- Geltonos spalvos saldainis- žmogus, su kuriuo leidau vasaros atostogas.
- Violetinės spalvos saldainis-vienas labiausiai pasiilgtas dalykas vasaros atostogų metu.

Plastilino aplikacijos arba piešimas plastilinu

- Pasiūlykite vaikui pieštukus ar flomasterius iškeisti į spalvotą plastiliną ir jį prispausti, įtrinti į storesnio popieriaus lapą (jį priklijuokite prie stalo, bus patogiau), sukuriant piešinuką. Plastilinu taip pat galima „spalvinti“ – naudokite spalvinimo knygele, nespalsvotą piešinį raskite internete ir atsispausdinkite ar tiesiog nupieškite nesudėtingo piešinio kontūrus

Makaronų žaidimai

Mažesniems vaikams tinka skirtingų formų/ spalvų makaronai, vyresniems galite panaudoti raidelių ar skaičių formų makaronus: tuo pačiu vaikas mokysis ir pažinti spalvas, formas, skaičius ar raides.

- **Ką galima nuveikti su makaronais?**
- **Surūšiuoti.** Į atskirus indelius sudėti skirtingas makaronų rūšis (pagal formą, skaičių, raidę ar spalvą).
- Išdėlioti formą. Dėlioti tiesiog į lygią eilę ar kitą formą – ant popieriaus ar audinio nupieškite tiesią liniją, apskritimą ar keturkampį ir paprašykite vaiko jį apdėlioti makaroniukais. Pavyzdžiui, iš spiralinių makaronų gali gautis puikūs liūto karčiai!
- **Išdėlioti seką.** Jeigu vaikas jau vyresnis, tai jis gali dėlioti skaičių seką nuo 0 iki 9 ar nesudėtingus žodžius (pavyzdžiui, savo vardą). Norėdami lavinti vaiko pastabumą ir dėmesingumą sugalvokite atsitiktinių skaičių seką (pavyzdžiui, 312 479), ją užrašykite ir paprašykite vaiko ją sudėlioti.
- **Suverti.** Vamzdelio formos makaronai yra puikus smulkiosios motorikos lavinimo įrankis! Truputį stambesnius, tuščiavidurius makaronus vaikas gali mauti ant šiaudelių ar pagaliukų, verti ant virvelių ar kaspinėlių.

Foneminės klausos lavinimas

- Foneminė klausa - gebėjimas skirti fonemas.

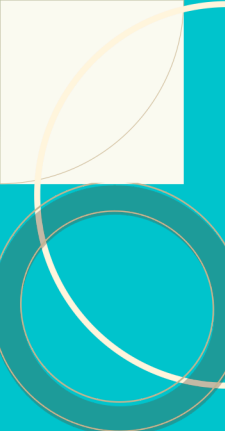
FONEMINĖS KLAUSOS LAVINIMAS

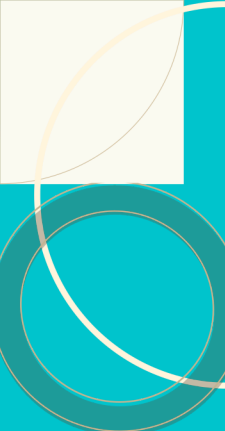
- Esant nepakankamai išlavėjusiai foneminei klausai, gali formuotis **netikslus garsų tarimas**.
- Toks reiškinys, kai vaikas iki ketverių metų dar painioja ar netaria kai kurių grupių garsų, vadinamas fiziologiniu šveplavimu.
- Esant silpnam foneminiui suvokimui, **vaikui sunkiau sekasi ištarti sudėtingos garsinės struktūros žodžius, retesniais atvejais labai stipriai iškraipo daugiaskiemenių žodžių struktūrą ar šių žodžių visai neištaria.**

- Geriausias būdas foneminei klausai lavinti yra **žaidimas**. Pirmiausiai vaiką mokome skirti nekalbinius garsus („Atspėk, kas kalba?“, „Kas skamba?“, „Gatvės, namų garsai“ ir pan.).

-
- Mokomas tarti garsas pirmiausia skiriamas iš grupės garsų. Pavyzdžiui, mokydama garso s tarimo ir tikslindama šio garso akustinius požymius, iš pradžių pasiūloma vaikui išgirsti šį garsą garsų grupėje: a, s, p, s, b, s, v, t, s ir atitinkamai į jį reaguoti.
 - Jei vaikas tokią užduotį atlieka, į garsų grupę įtraukiame jau ir tokias fonemas, kurios akustiškai (o dažniausiai ir artikuliaciniu požiūriu) daug artimesnės mokomajai, pavyzdžiui: s, v, š, s, t, ž, z, s.
 - Išmokę skirti garsą garsų grupėje, mokome jį skirti skiemenukų grupėje, pavyzdžiui: as, aš sū, šu, zo, zū, cu, su.
 - Dar vėliau siūlome išgirsti tą garsą žodžiuose, sakiniuose, rišliame tekste.

**Mokant skirti iš klausos kitus garsus,
juos taip pat patogiu sieti su gamtos
garsais, pavyzdžiui:**

- z - skrenda uodas,
- s - šnypšdama šliaužia gyvatė (vaikai rankos judesiais rodo gyvatės šliaužimą),
- r - urzgia šuniukas, burzgia traktorius.

- Diferencijuojant kalbos garsus, labai parankus žaidimas, siūlantis paaiškinti, kuo skiriasi žodžiai, turintys labai panašią garsinę struktūrą, pvz.:
 puvo - buvo, paltas - baltas, kalva - galva, kelia - gelia,
 tušas - dušas, musė - mušė, karvė - kalvė ir t.t.

Užduotys žodžio garsinei analizei ir sintezei mokyti

- Nurodyti pirmąjį žodžio garsą (raidę – rašome, garsą – tariame).
- Nurodyti paskutinįjį žodžio garsą.
- Suskaičiuoti žodžio skiemenis.
- Nurodyti, kelintame skiemenyje yra mokomasis garsas.
- Sugalvoti žodį su nurodytu garsu.
- Atlikite atvirų skiemenų garsinę analizę (priebalsis+balsis): *la, no, tu, ky, ri ir t.t.*
- Uždarų skiemenų (balsis+priebalsis): *ar, om, ur, il, ek, és ir t.t.*
- Dviskiemenių žodžių: *lapė, kala, supa, kasa, bėga, musė ir t.t.*
- Triskiemenių žodžių: *mašina, gėlytė, sodyba, kaminas, suknelė ir t.t.*
- Sugalvoti žodžių, turinčių nurodytą skaičių garsų.
- Atrinkti paveikslėlius, kurių pavadinimai iš tam tikro skaičiaus garsų.
- Sudėlioti paveikslėlius iš eilės pagal garsų skaičių jų pavadinimuose.
- Tęsti žodžių grandinę, kurioje kitas žodis prasidėtų pirmesniojo paskutiniuoju skiemeniu, raide (sako, košė).
- Prie duoto žodžio pridėti raidžių, kad pasikeistų žodis (oras-noras, amas-namas).
- Pakeisti žodyje raides (musė-pusė).
- Sukeisti žodyje skiemenis (kala-laka).
- Atspėti žodžio raides (pvz., s.....s).

- Atrinkti paveikslėlius, kurių pavadinimai iš nurodyto skaičiaus garsų; Atrinkti paveikslėlių, kurių pavadinimuose garsas A būtų trečias; Sudėti žodžius iš karpomojo raidyno raidžių, perskaityti juos; Iš pasakyto sakinio atrinkti 4 raidžių žodžius, juos užrašyti, perskaityti; Sudėti visus galimus žodžius iš pateiktųjų raidžių, skiemenų, perskaityti; Perskaityti žodį iš kito galo; Atspėti, koks žodis susidaro iš pateiktųjų paveikslėlių pavadinimų pirmųjų garsų; Atspėti, koks vienodas garsas kartojasi pasakytuose žodžiuose; Užpildyti kryžiažodžius.

- <https://wordwall.net/resource/629966/logopedin%c4%97s-pratybos/sud%c4%97k-m%c4%97nesi%c5%b3-pavadinimus>

- <https://wordwall.net/resource/1317164/sud%c4%97liok-paveiksl%c4%97liopavadinim%c4%85> <https://wordwall.net/resource/2188766/lietuva>

- _____
- _____
- _____

- Priemonės kurtos „Play posit“ programėle. Jos skirtos dėmesio koncentravimo, girdimojo suvokimo ugdymui logopedinių, specialiųjų pratybų metu. Tinka priešmokyklinio/pradinio ugdymo vaikams. Klausantis audio pasakų, joms sustojus, reikia atsakyti į pateiktus klausim

- „Kakė Makė ir svajonių gimtadienis“
https://api.playposit.com/go/share/595467/1352165/0/0/Kak-Mak-ir-svajoni-gimtadienis---Knyga?fbclid=IwAR1TRpmU1Uajaj_E-5UtxUGScite7T7sz5IvVZOXq-6stDRPd0pdOEPTGc8

LOGICO PRIMO

LOGICO mokymo ir mokymosi programa, sukurta Vokietijoje 1993 metais, yra viena sėkmingiausių mokymosi sistemų. LOGICO rekomenduoja Lisabonos pedagoginis universitetas, 2000 metais viena iš LOGICO programų buvo nominuota „Metų žaidimu 2000“ Nyderlanduose.

Bendradarbiaujant su kvalifikuotais vaikų darželių ir mokyklų pedagogais buvo parengta teminė, iliustruota medžiaga, skatinanti žaisti, mąstyti ir pasakoti.

Leidiniai/ priemonės

Ugdymo(si) priemonė „Abėcėlė. Dėlioju raidėles, skaitau žodelius.“ sudaryta iš 214 paveikslėlių kortelių, sunumeruoto spausdintinių didžiųjų raidžių raidyno ir 10 komplektų lietuvių kalbos abėcėlės raidžių kortelių.

Naudodamiesi priemone vaikai galės:

- įvardyti paveikslėlių kortelėse
- pavaizduotus daiktus,
- išiklausyti į tariamą žodį,
- išvardinti žodžio garsus,
- surasti raidyne garsą žyminčios raidės numerį,
- surinkti žodį sudarančias raides raidžių kortelėse.

Priemonė rekomenduojama ikimokyklinio, priešmokyklinio, specialiojo ugdymo pedagogams, pradinį klasių mokytojams, logopedams, tėveliams.

Priemonė vaikams padės

nuosekliai rasti kiekvieną garsą,
sieti garsus su juos žyminčiomis
raidėmis,
įsidėmėti spausdintinių didžiųjų raidžių
formą,
įsidėmėti spausdintinių mažųjų raidžių
formą,
ugdyti žodžių garsinės analizės ir
sintezės įgūdžius,
ugdyti skaitymo ir rašymo įgūdžius,
lavinti smulkiąją motoriką,
plėsti žodyną

Šviesos stalo panaudojimas pamokoje

Įtraukia vaiką į vaikystės
išgyvenimus,
Skatina "Aš" vaidmenų kūrimą,
Atgamina užslopintas emocijas
patirtis (žaidžiant, atliekant įvairius
vaidmenis),
Padedą drąsiai teigti save (kaip
vaikystėje).
Moko kurti grafines-tūrines formas,
kurios padeda lengviau suvokti
iškilusius erdvinius vaizdinius.
Lavina vaizduotę (valingą ir
nevalingą).
Lavina kūrybingumą ir naujos
kūrybinės patirties jausmą.

Žaidimas gyvūnai

- Koks gyvūnas geriausiai reprezentuotų/ simbolizuotų tave ir tavo gyvenimą?
- Kodėl pasirinkai būtent šį gyvūną?
- Kokias stiprybes turi šis gyvūnas?
- Jei šis gyvūnas turėtų šūkį, koks jis būtų?
- Kaip pasinaudotum šio gyvūno silpnybėmis?
Ko iš jų išmoktum?

Animuota lietuvių kalbos abėcėlė

<http://abecele.com/>

- Pirmoji vaikams skirta profesionaliai animuota gimtosios kalbos abėcėlė
- Biplan Makso įdainuota lietuviška abėcėlė dainelė padeda lengvai išiminti lietuviškas raideles.
- Šią abėcėlę logopedai ir specialieji pedagogai naudoja garsų tarimo įtvirtinimui ir raidžių mokymui.

FREPY žaidimų planeta

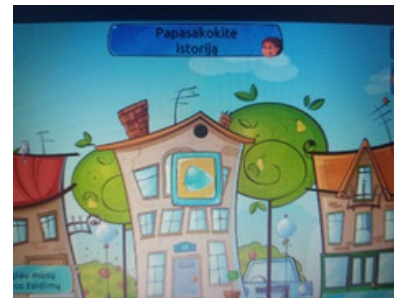
- <http://www.frepy.eu/planeta/>
- Čia yra 24 žaidimai.
- Šiuos žaidimus gali žaisti 4–8 metų amžiaus vaikai – savarankiškai arba drauge su suaugusiais. Jie aktualūs ir naudingi ikimokyklinio ugdymo pedagogams, pradinių klasių mokytojams, logopedams, specialiesiems pedagogams šalinant kalbos ir kitus raidos sutrikimus.

Nemokamas Kalbos ugdymas 4-7 m – „Google Play“ programos

- <https://play.google.com/store/apps/details?id=com.hedgehogacademy.sequencesfree&hl=lt&gl=US>
- Šio mokomojo žaidimo tikslas yra lavinti 4 – 7 m. amžiaus vaikų kalbą ir loginį mąstymą.

Kiekvienos užduoties metu yra pristatoma paveikslukų seka, iš kurių reikia sukurti istoriją. Vaikas turi paveikslukus sudėlioti teisinga seka ir papasakoti, ką šie paveikslukai rodo.

- Žaidimas efektyviai lavina kalbėjimą užbaigtais ir prasmingais sakiniais, nes vaikas, remiantis pastebėtais faktais, prieina prie loginių išvadų.
- Paveikslukų nagrinėjimas lavina dėmesį ir koncentraciją.

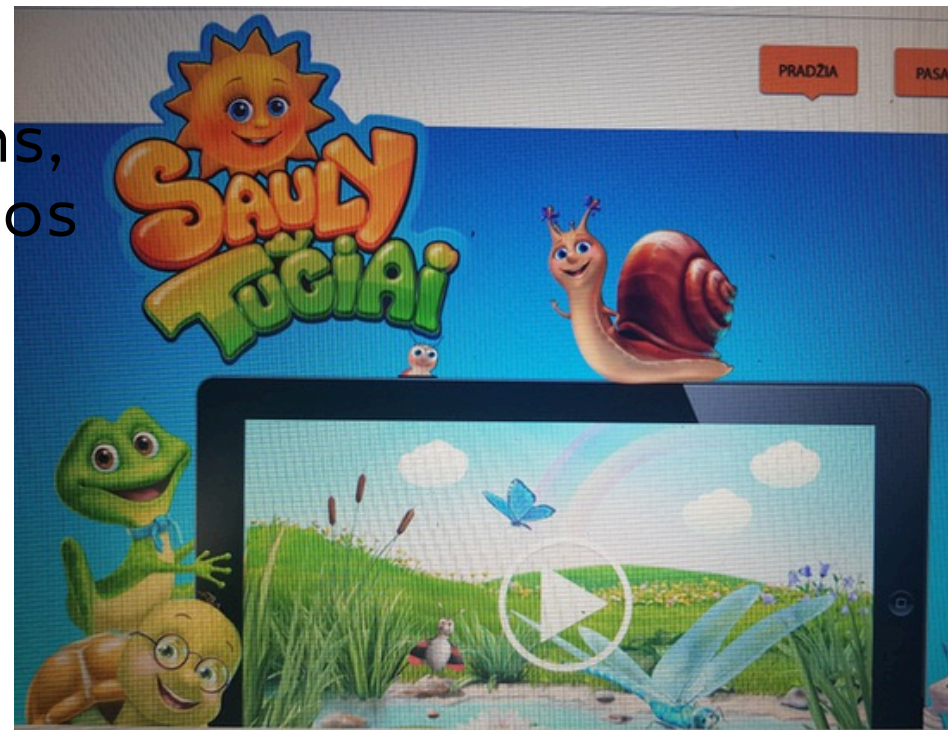
Interaktyvios pasakos, edukaciniai žaidimai lietuvių kalba

<http://www.tuciai.lt/>

Saulytučiai

Tai pasakos -žaidimai,
skirti 2–5 metų vaikams,
sukurti kartu su Lietuvos
edukologijos
universiteto (VDU
švietimo akademija)
mokslininkais.

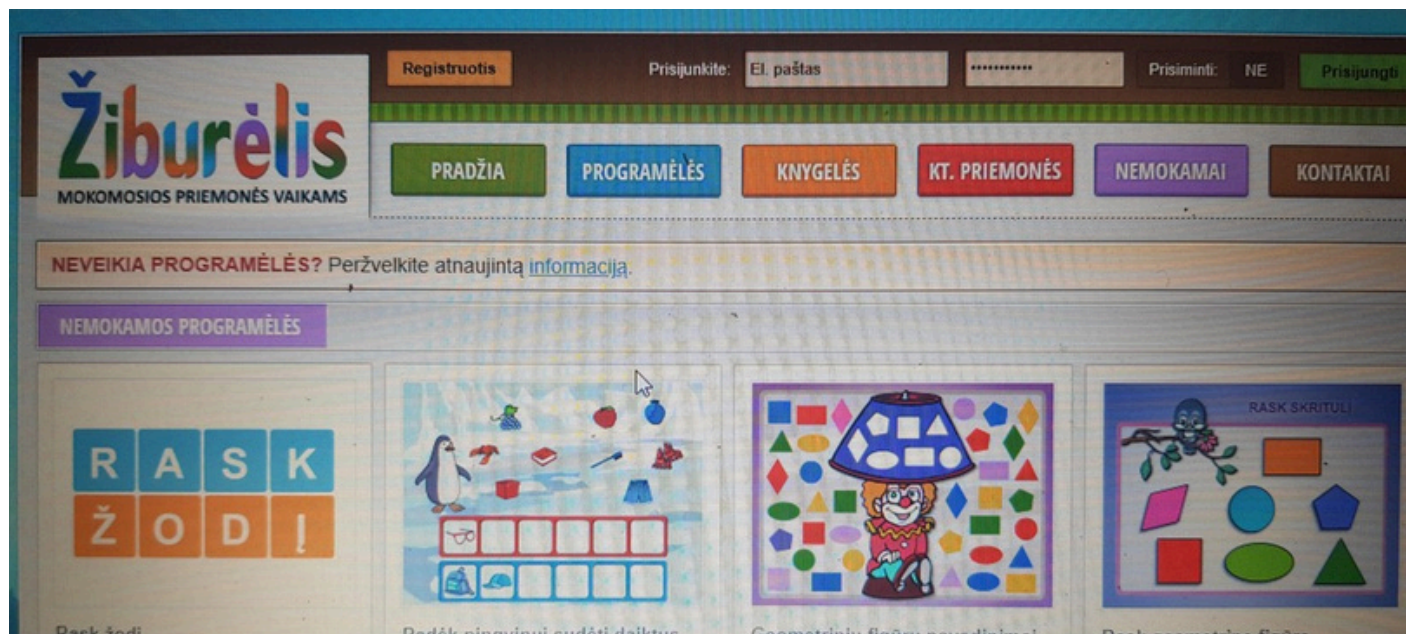
Pasakos lavina įvairias
vaiko ugdymosi
kompetencijas: kalbos,
pažinimo, meninės
raiškos.

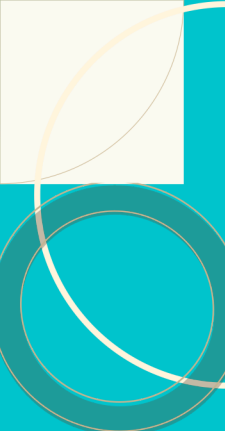

- <http://www.ziburelis.lt/nemokamai>

Žiburėlis

Lietuviškos mokomosios programėlės, skirtos ikimokykliniam, pradiniam ir specialiajam vaikų ugdymui.

Skaitmeninių priemonių sąrašas, skirtas dirbti
nuotoliniu būdu su specialiujų ugdymosi
poreikių turinčiais mokiniais.

- NACIONALINĖ ŠVIETIMO
AGENTŪRA

- [file:///C:/Users/User/Desktop/skaitmenin
%C4%97s_priemon%C4%97s_spec._ugdy
mosi_poreiki%C5%B3_mokiniams_s%C4%
85ra%C5%A1as.pdf](file:///C:/Users/User/Desktop/skaitmenin%C4%97s_priemon%C4%97s_spec._ugdymosi_poreiki%C5%B3_mokiniams_s%C4%85ra%C5%A1as.pdf)

Pabaigai...

Sekančio mėnesio horoskopas:

Pesimistai, jums viskas bus blogai.

Optimistai, jums viskas bus gerai.

